

သိင်္ဂါရ ရသ

ဝတ္ထုတိုများ

ကြူကြူသင်း

ကြူကြူသင်း

အဖ ဦးစိန်မောင်၊ အမိ ဒေါ်ခင်ရီတို့ မှ ၁၉၄၂ ခုနှစ်တွင် မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသ ဝါးခယ်မမြို့၌ မွေးဖွားခဲ့သည် ။ ရုပ်ရှင်မင်းသမီးကြီးမေရှင် သီဆိုခဲ့သည့် “ချစ်ရေစင်” သီချင်းထဲမှ “ကြူကြူသင်း တဲ့ ရွှေနှင်းဆီရယ် ၊ ဆင်းရဲနံ့ကမွှေးတယ်” ဟူသော စာသားကို နှစ်သက်၍ ကြူကြူသင်း ဟု ကလောင်အမည်ယူခဲ့သည် ။ အမည်ရင်းမှာ ဒေါ်ခင်သန်းဝင်းဖြစ်သည် ။

၁၉၅၇ ခုနှစ်၌ တိုင်းရင်းမေဂျာနယ်တွင် ကဗျာများ ရေးသားခြင်းဖြင့် စာပေနယ်သို့ စတင် ဝင်ရောက်ခဲ့သည် ။

၁၉၆၄ ခုနှစ်တွင် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်မှ ဝိဇ္ဇာဘွဲ့ရရှိခဲ့သည် ။

ယနေ့အထိ လုံးချင်းဝတ္ထု(၁၁)အုပ်၊ ဝတ္ထုတိုပေါင်းချုပ်ခုနစ်အုပ်၊ ပြဇာတ်ပေါင်းချုပ် နှစ်အုပ် နှင့် ယခု “ပထမအချစ် ကဗျာများ ” ထုတ်ဝေခဲ့ပြီးဖြစ်သည် ။ ကဗျာတစ်ပုဒ်နှင့် ဝတ္ထုတိုအချို့ကို အင်္ဂလိပ်၊ ဂျပန်၊ ရုရှားဘာသာများ သို့ ပြန်ဆို၍ သက်ဆိုင်ရာနိုင်ငံအသီးသီးတွင် ထုတ်ဝေဖြန့်ချိခဲ့ သည် ။

“မြန်မာ့နဲ့”စာတမ်း၊ “မြတ်နိုးဖွယ်ရာ မြန်မာကဗျာများ ” စာတမ်းနှင့် ၁၉၈၁ ခုနှစ်မတိုင်မီ အမျိုးသားရေး ညွှန်းဖွဲ့တေး” စာတမ်းများကို ပြုစုရေးသားဖတ်ကြားခဲ့ပြီးဖြစ်သည် ။ ၁၉၈၁ ခုနှစ် တွင် “စံပယ်တစ်ကုံး ဂမုန်းတစ်ပွင့်” ဝတ္ထုတိုပေါင်းချုပ်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ၂၀၀၃ ခုနှစ်တွင် “

ရွှေတံခါးကြီးဖွင့်ပါဦးနှင့် အခြားပြဇာတ်များ ”
စာအုပ်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ အမျိုးသားစာပေဆု နှစ်ကြိမ်ရရှိခဲ့သည် ။ ၂၀
၀၇ ခုနှစ်တွင် နိုင်ငံတော်မှ ချီးမြှင့်သော ဝိဇ္ဇာပညာထူးချွန်ဆု (ဒုတိယဆ
င့်)ကို ရရှိခဲ့သည် ။

ယခုအခါ မြန်မာနိုင်ငံစာပေနှင့် စာနယ်ဇင်းအဖွဲ့ဗဟိုအမှုဆောင်
ကော်မတီဝင်အဖြစ် တာဝန် ထမ်းဆောင်ရင်း ရန်ကုန်မြို့တွင် မိသားစုနှ
င့်အတူ နေထိုင်လျက်ရှိသည် ။ ။

★

ဓမ္မဗိမာန်တစ်သက်တာစာပေဆုရနှင့်
အမျိုးသားစာပေတစ်သက်တာစာပေဆုရ
စာရေးဆရာကြီး ဦးလေးမြိုင်၏
စာညွှန်း
“စားတော်ကဲနှင့်စာရေးဆရာ”

မြန်မာတို့ ၏ မီးဖိုချောင်၌ ချက် ပြုတ် ကြော်လှော်နည်းမျိုးစုံရှိလေသည်။ ။ ၎င်းတို့ အထဲမှ သတိပြုဖွယ်အချို့ကို ဖော်ပြရန် အခွင့်ကြုံလာပေ၏။

ဆားသည် မပါမပြီး ဟင်းခတ်ပစ္စည်းတစ်မျိုး ဖြစ်၏။ ဟင်းအိုး၌ ဆားနည်းနေလျှင် ပေါ့သွက်ပြီး အရသာမကောင်းနိုင်ပေ။ ဆားများသွားလျှင်လည်း ငန်ကျိကျိဖြစ်ပြီး အရသာပျက်သွား ရပြန်သည်။ ။ ဆားနည်းလျှင် ပြုပြင်ရန် လွယ်ကူသော်လည်း ဆားများ သွားလျှင် ပြုပြင်ရန် မလွယ်ကူလှ။ သို့သော် လိုလျှင်ကြံဆ နည်းလမ်းရစမြဲ မဟုတ်လား။

ရှေးမြန်မာ အိုးသူကြီး (စားတော်ကဲ) များ ၏ လက်တွေ့စမ်းသပ်ချက်အရ ဆားများ နေလျှင် အာလူးသီးကို ခွဲခြမ်းပြီး ဟင်းအိုးထဲ ထည့်လိုက်ရ၏။ အာလူးသီးက အငန်ဓာတ်ကို စုပ်ယူပြုပြင် ပေးသွားလိမ့်မည်။ ဟင်းအိုးထဲ၌ နနွင်းမှုန့်များ လျှင် အနံ့လည်း မကောင်း၊ အရသာလည်း ပျက်စီး သွားတော့၏။ ထိုသို့ဖြစ်လျှင် သင်္ဘောသီးစိမ်းကို ခွဲစိတ်ပြီး ဟင်းအိုးထဲထည့်လိုက်ရ၏။ နနွင်းမှုန့် အနံ့အရသာများ ပျက်ပြယ်သွားလိမ့်မ

ည်။

အလားတူပင် မီးဖိုချောင်ထဲ၌ ဟင်းအရသာ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးပစ္စည်းများ များစွာရှိသေး၏။ ကြက်သွန်ဖြူ၊ ကြက်သွန်နီမြိတ်၊ ပတဲကောဥ၊ ပျဉ်းတော်သိမ်ရွက်၊ ပင်စိမ်းရွက်၊ ချင်းတက် စသည်တို့ဖြစ်၏။ ၎င်းတို့သည် ဟင်းတစ်အိုးကို ပြုပြင်ပြောင်းလဲပေးနိုင်ရုံမျှသာမက ဆေးဖက်ဝင် ပစ္စည်းများလည်း ဖြစ်ပေသည်။ သုံးစွဲတတ်လျှင် ဆေးဖြစ်ရုံမျှ မဟုတ်သေး။ ဟင်း၏ အနံ့အရသာကို ကောင်းသည်ထက်ကောင်းအောင် ပြုပြင်ပေးနိုင်စွမ်းရှိကြလေသည်။

မြန်မာတို့၏ စားဖိုဆောင်ထဲ၌ သတိပြုဖွယ် မှတ်သားဖွယ် ပစ္စည်းတစ်မျိုးရှိသေး၏။ တမာရွက်ဖြစ်သည်။ ထိုတမာရွက်က လူသားတစ်ဦး၏ ဘဝပုံရိပ်ကို စွဲစွဲထင်ထင် ထင်ဟပ်ပြပြီး သင်ခန်းစာပေးထားလေသည်။

တမာရွက်ကို ရေနွေးဖြောင့်၍ ဖြစ်စေ၊ ချဉ်ဖတ်ပြုလုပ်၍ ဖြစ်စေ ငါးပိချက်၊ ခရမ်းချဉ်သီးချက်တို့ဖြင့် တို့မြှုပ်၍ စားလေ့ရှိ၏။ တမာရွက်ကို ဟင်းချက်ပြီး စားသုံးလေ့မရှိပေ။ အကယ်၍ တမာရွက်ဟင်းချက်မိသော် ထိုစားဖိုမှူးတွင် အပြစ်ရှိလေသည်။ “မသိမိုက်မဲသော စားဖိုမှူး” အဖြစ် သတ်မှတ်ခံရသည့် ပြစ်ဒဏ် ဖြစ်၏။

တမာရွက်ကို ဆီပြန်ချက်သည် ဖြစ်စေ၊ အရည်သောက်ချက်သည် ဖြစ်စေ ဟင်းခတ်ပစ္စည်းအားလုံး အချည်းနှီးဖြစ်ရတော့၏။ ဟင်းအိုးတစ်အိုးလုံး သွန်ပစ်ရန်သာရှိတော့၏။ တမာရွက်က အခြားစားဖွယ်ဟင်းခတ်ပစ္စည်းများ၏ အနံ့အရသာကို ဖျက်ဆီးပြောင်းလဲပစ်လိမ့်မည်။ ၎င်း၏ စူးရှသော အနံ့ဆိုးနှင့် ခါးသီးစပ်ရှားသော အရသာဆိုးက တစ်အိုးလုံးကို လွှမ်းခြုံစိုးမိုးထားလိမ့်မည်။

ရှေးခေတ်က မိခင်အိုတစ်ယောက်သည် သမီးဖြစ်သူကို အိမ်ထောင်
ချပေး၏။ သမက် လောင်းကို အထင်ကြီးမိ စိတ်ချမိပြီး သမီးကို နားချ၊
လက်ထပ်ပေးခြင်း ဖြစ်သည်။ ။ မကြာလှမီမှာ ပင် ထိုသမက်၏ ဇာတိရပ်
က ပေါ်လာ၏။ သမီးဖြစ်သူမှာ ချွတ်ခြုံကျပြီး ဒုက္ခမျိုးစုံ ရင်ဝယ်ပိုက်ကာ
မိခင်ထံ ပြန်ရောက်လာသည်။ ။ ထိုအခါ မိခင်က “ခက်ပြီ၊ ခက်ပြီ၊ တမာ
ရွက် ဟင်းချက်မိပြီ။ ငါးပိလည်း ဆုံး၊ ဆီလည်း ဆုံး အိုးလုံး မှောက်
တော့သည်” ဟု ညည်းတွား လေသတဲ့ ။

ဤ၌ “အိုးလုံးမှောက်” ဟူသည် မှာ ဟင်းအိုးထဲမှ
ဟင်းခတ်ပစ္စည်းများကို သွန်မှောက်စွန့်ပစ် ရရှိသာ ဆိုလိုသည် မဟုတ်
ပေ။ ။ ဟင်းအိုး၌ စွဲကပ်နေသော တမာရွက်၏ ဓာတ်သတ္တိများက
ဆေးကြောရ အလွန်ခက်သဖြင့် အိုးကိုပါ စွန့်ပစ်ရမည့်
သဘောကိုလည်း ဖော်ပြလေသည်။ ။

* * * * *

မြန်မာစာပေ နယ်ပယ်၌ ရသကိုးပါးဟူ၍ ရှေးရှေးစာပေပညာရှင်တို့
ကြံဆစီစဉ်ပေးခဲ့ကြ သည် ။ သိင်္ဂီရရသ၊ ကရုဏာရသ၊ ရဒ္ဒရသ၊ သန္တရ
သ၊ အဗ္ဘတရသ စသည် တို့ ဖြစ်၏။

ရသတိုင်းသည် သဘောသတ္တိ အစွမ်း အသီးသီးရှိကြသည်။ ။ မိမိတို့
အသီးသီး၌ ရှိနေသော သတ္တိစွမ်းအားသည် အခြားရသကို ပံ့ပိုးပေးခြင်း
သဘောရှိ၏။ ဆွဲယူခြင်းဖြင့်လည်း ပံ့ပိုးပေးတတ် သည် ။ တွန်းပို့ခြင်းဖြ
င့်လည်း ပံ့ပိုးပေးတတ်သည်။ ။ ပံ့ပိုးခြင်းသဘောကို ပူးပေါင်းခြင်း၊ ရောဖ
က်ခြင်း ဟု လည်း ဆိုနိုင်ပါသည်။ ။ ထိုသို့ ရောဖက်ပံ့ပိုးလိုက်လျှင် မူလရ
သစွမ်းအား လျော့သွားခြင်းလည်း ရှိတတ်၏။
ပိုမိုစွမ်းအားကောင်းလာခြင်းလည်း ရှိတတ်၏။ ထိုစွမ်းအားတို့ သည် အ

ဆိုးဘက်သို့ လည်း ရောက်သွားစေနိုင်၏။ အကောင်းဘက်သို့လည်း ရောက်သွားစေနိုင်၏။

သိင်္ဂီရရသ၏ သဘောအဓိပ္ပာယ်ကို အကျုံးဆုံး အယုံဆုံး ချုံ၍ ဆိုရလျှင် ဖြစ် - တည် - ပျက် ပင် ဖြစ်ပါ၏။ အဘိဓမ္မာစိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ၌ ဥပါဒ်၊ ဋီ၊ ဘင်ဟု ဆိုသည် ။ သို့ဖြစ်လျှင် ဝတ္ထုရေးဆရာတို့ ရေးသားဖန်တီးလေသမျှ ဝတ္ထုတိုင်းသည် သိင်္ဂီရရသနှင့် မကင်းနိုင်ကြောင်း ထင်ရှား၏ ။ တတ္ထုတို ဆိုသည် မှာ လည်း ဖြစ်တည်ပျက်သဘောပင်မဟုတ်လော။

ဗုဒ္ဓဝင်ဝတ္ထု၊ မဟာဝင်ဝတ္ထု၊ ရာဇဝင်ဝတ္ထု၊ ကာလပေါ်ဝတ္ထုဟူသော အမည်နာမများကို ဆင်ခြင်သုံးသပ်ကြည့်သင့်သည် ။ တစ်ခေတ်တစ်ခါ တုန်းက ပဒကုသလဝတ္ထု၊ ရွှေဂျိုးဖြူ မူလခဲဝတ္ထု၊ စောနောင် စောအောင် ဝတ္ထု၊ ဈေးသည် မလေးဦးတို့ ဝတ္ထု စသည် ဖြင့် နှစ်ပဲတန် လေးပဲတန် စာအုပ် ကလေးများ ထွက်ပေါ်ခဲ့ဖူးသည် ။ ထို့ပြင် စံပယ်ပင်ဝတ္ထု၊ ရွှေပြည်စိုးဝတ္ထု၊ ပွဲစားကြီးသားအဖနှင့် မြမြဝတ္ထု စသည် ဖြင့် ရှစ်ပဲတန်၊ ဆယ့်နှစ်ပဲတန် တစ်ကျပ်တန်ဝတ္ထုများ လည်း ထွက်ပေါ်ခဲ့ဖူးသည် ။

“သိင်္ဂီရရသ ဝတ္ထု၊ ဖြစ်တည်ပျက်” တို့ ဆက်စပ်မှုသဘောကို ပိုမိုသတိပြုမိနိုင်စေရန် ယင်းသို့ ဖော်ပြလိုက်ရပေသည် ။

* * * * *

ပုထုဇဉ် လောကီသားတို့ သည် ခံစားမှုဝေဒနာကို ရှာဖွေရယူကြ၏။ ခံစားမှုဝေဒနာဖြင့် ဘဝကို မွေ့လျော်နေကြ၏။ ခံစားမှုမရရှိတော့လျှင် ထိုသူ၏ ဘဝသည် ခြောက်သယောင်းသော ထင်းချောင်းနှင့် တူပေတော့မည်။

စာရေးဆရာတို့ သည် စာဖတ်သူများ ခံစားမှုရရှိစေရန် ရသကို

ပေးကြ၏။ စာရေးဆရာ၏ အနုပညာစာပေစွမ်းရည်အားကောင်းလျှင် ကောင်းသလို ရသအရည်အသွေးပမာဏ ဖြစ်ပေါ်လာမြဲ ဖြစ်သည် ။ စာရေးဆရာတို့ သည် မိမိပေးလိုသောရသ ပိုမိုပြောင်မြောက် ထိရောက်စေရန် အားထုတ် ကြရလေသည် ။ ယင်းသို့ အားထုတ်ရာ၌ ရသအချင်းချင်း အားပြိုင်မှု၊ အားဖြည့်မှု၊ အားဖျက်မှုတို့ သည် အထူးအရေးပါ၏။ စာရေးဆရာတို့ ၏ လက်နက်ကောင်းသဖွယ် ဖြစ်၏။

ပန်းအလှပြင်ဆင်သူတို့ သည် ပန်းပွင့် ပန်းခက် အကြီးအငယ်နှင့် အရောင်အသွေးကို နေရာ တကျ ကျွမ်းကျင်စွာ ခင်းကျင်းပြတတ်လျှင် ရှုမောဖွယ်ရာ အလှပန်းခင်း မြင်ကွင်းမျိုး ဖြစ်ပေါ်လာ သကဲ့သို့ပင်တည်း။

ရှေးဦးစွာ ဖတ်ကြည့်ရန် ညွှန်းဆိုပါရစေ။ အကြောင်းမှာ ဤ “သိင်္ဂီရရသ” ဝတ္ထုများ ထဲ၌ ပါဝင်နေသော ရသအချင်းချင်း ပူး၊ ခွာ၊ တွန်း၊ ဆွဲ သဘောလက္ခဏာများကို မြိန်မြိန်ရှက်ရှက် ခံစားနိုင်ရန် ဖြစ်ပါသည် ။ ထို့ပြင် ဤ “သိင်္ဂီရရသ” ဝတ္ထုများ ထဲတွင် အဆိပ်သင့်ရသများ ကင်းရှင်း သဖြင့် အဆိပ်ဖြေရသများကိုသာ ခံစားရမည်ဖြစ်ကြောင်း ညွှန်းဆိုလိုက်ရပေသည် ။

လေးမြိုင်

(ဓမ္မဗိမာန်တစ်သက်တာစာပေဆုရနှင့်
အမျိုးသားစာပေတစ်သက်တာ စာပေဆုရ)

အနီ
၇၁

သိင်္ဂီရ ရသ

ရင်ထဲတွင် ပီတိလှိုင်းကလေးတွေ တဖျပ်ဖျပ်၊ ကြည်နူးစိတ်တွေက လည်း တဝေဝေ။ အိမ်ဦး နတ်ကို အမှတ်မထင်လှမ်းကြည့်လိုက်မိရာ သူ့ မျက်နှာကြီးကလည်း ပြုံးလို့ ရှင်လို့ ။ မမြင်ရသေးသော မြေးကလေးက အဘိုးအဘွားတို့ ကို စိတ်ချမ်းမြေ့သာယာမှုကို ပေး၍ နေလေပြီ။ ဩော်- မြေးတဲ့ ၊ အနှစ်ကလေးပါလား။ ဖျတ်ခနဲ အမေ့ကို သတိရလိုက်မိသည် ။ အမေသာရှိသေးရင် သူ့မြေးကမွေးတဲ့ မြစ်ကလေးကို ဘယ်လောက် သည်းသည်းလှုပ် လိုက်လေမလဲ အတွေးထဲတွင် မိခင်ကြီးကို ပြန်မြင်လာမိ သည် ။

* * * * *

“ဟင်- မွေးဖို့ ကနီးနေပြီ ဘာမှ လဲ ပြင်ဆင်ထားရသေးပါလား။ မေး လိုက်ရင် ဘာမရှိဘူး၊ ဘာမဝယ်ရသေးဘူးနဲ့ ”

“မမွေးသေးပါဘူး အမေရဲ့ ၊ ဆရာဝန်မကြီးက ဒီလကုန်မှ မွေးမယ်ပြောထားတာပါ”

သည် ကဲ့သို့ အတွန့်တက်မိတော့ အမေက ငြိမ်းသာ၏ မျက်နှာကို စေ့စေ့ကြည့်လိုက်၊ ခြေထောက်ကို ငုံ့ကြည့်လိုက်နှင့် လုပ်နေရာက ချက် ချင်းပြောသည် ။

“မနေဘူး၊ မနေဘူး။ အဲဒီလောက်ထိမနေဘူး။ ညည်း ဒီရက်ပိုင်းအ

တွင်းမွေးတော့မှာ ။ နားထင်တွေလည်း ကျနေပြီ။ ခြေဖမိုးလေးတွေလည်း ရောင်နေပြီ။ ဟိုသွားဒီသွားနဲ့ ၄က်ပျံသလို ပျံမနေနဲ့ ဦး။ ဘတ်(စ်) ကားပေါ်မှာ မွေးနေမှ ဟုတ်ပေ့ဖြစ်နေဦးမယ်။ ဒီရက်တွေထဲ ဘယ်မဂ္ဂဇင်း တိုက်မှ မသွားနဲ့ တော့။ အမေပြောတာ ကြားလား။ ဒီရက်ပိုင်းအတွင်းမှာ ငါ့စကားနားထောင် စမ်းပါအေ၊ မတော်ချော်ပြုလဲနေရင် ဒုက္ခရောက်တတ်တယ် သမီးရဲ့ ”

သားသမီးငါးယောက် မီးဖွားခြင်းအတွေ့အကြုံရှိခဲ့သော အမေက သူ့မှာ တမ်းကို ခပ်ငေါ့ငေါ့ ကလေး ခြွေသည် ။ “ဒီရက်ပိုင်းအတွင်းတော့ ငါ့စကားနားထောင်စမ်းပါအေ”ဟု အမေပြောခြင်းမှာ ပြောထိုက်သော စကားပင်ဖြစ်ပါသည် ။ ငြိမ်းသာက အမေတားမြစ်ချက်ကို လွန်ဆန်ပြီး ကိုယ့်ဆုံး ဖြတ်ချက်နှင့်ကိုယ် အိမ်ထောင်ပြုခဲ့သူမို့ အမေစကားကို စောဒက မတက်ရဲတော့ပေ။ သူ့အလွန် အားကိုးရှာသော တစ်ဦးတည်းသော သမီးကြီးက သူမထင်မှတ်ခဲ့သော အမှုကို စွန့်စွန့်စားစား လုပ်သွားခဲ့လေရာ အမေ အတော်ကလေး စိတ်ထိခိုက်သွားခဲ့ရှာသည် ။ သည် ကောင်မ အမိုက်အမဲကို ပစ်ထားလိုက်စမ်းမယ်ဟု စိတ်လိုက်မာန်ပါ ပြောခဲ့သော အမေသည် နောက်ကွယ်မှ နေ၍ သူ့သမီးကြီး ဘယ်လို နေထိုင်စားသောက်နေပါလိမ့်ဟု လူလွှတ်၍ စုံစမ်းနေခဲ့ကြောင်းကိုမူ နောင်နှစ်ပေါင်းများစွာကြာမှ ငြိမ်းသာသိခဲ့ရ၍ အမေကို အကြိမ်ကြိမ် ဦးချနေမိခဲ့သည် ။

* * * * *

သမီးဖြစ်သူက ကိုယ့်လင်ကိုယ့်သား ကိုယ့်အိမ်ထောင်နှင့် ပျော်ရွှင်နေချိန်ဝယ် အမေက သမီးကို လွမ်းဆွတ်စွာ မျှော်လင့်နေရှာခဲ့ကြောင်း ငြိမ်းသာ မတွေးမိခဲ့။

အမေ သူ့အိမ်ပေါ်သို့ ငြိမ်းသာတို့ ပြန်ရောက်လာစေရန် တိတ်တခိုးစီ

မံခဲပုံကလည်း ထူးခြားသည် နှင့်အမျှ တွေးတတ်လျှင် စိတ်ထိခိုက်စွာ ကြည်နူးဖွယ်ရာပင် ဖြစ်ပေသည်။ ။

ထိုနေ့က ငြိမ်းသာတို့ နှစ်ယောက် ခိုအောင်းနေသည့် အင်းစိန်ရှိ အိမ်ခန်းကျဉ်းကလေးဆီသို့ ဧည့်သည် တစ်ဦး မမျှော်လင့်ဘဲ ရောက်ရှိလာသည်။ ။ ထိုဧည့်သည် မှာ အဖေတို့ အမေတို့ ဩဇာညောင်း သည့် အဖေဆရာ ဦးလေးသိန်းဖြစ်သည်။ ။ သူ ဘယ်လိုဒီနေရာကို သိသွားသလဲဟု ရင်ထိတ်စွာတွေး ရင်း သူသိရင် အဖေတို့ တွေလည်း သိကြတော့မှာ ပဲဟု ဆက်တွေးလိုက်မိရာ ရင်တွေ တဒိတ်ဒိတ် ဖြစ်လာတော့သည်။ ။

“တယ်မိုက်တဲ့ ကလေးတွေပဲ။ ဒီလိုမိဝေးဖဝေးနေဖို့ တော့ မသင့်တော်ပေဘူး။ ဦးလေးသာ အစကသိရင် ဒီလိုမဖြစ်စေရဘူး။ ဦးလေးစကားကို နားထောင်မှာ လား၊ နားထောင်နော်”

ဒုက္ခပဲ၊ သူ့ကားပေါ် တစ်ခါတည်း တင်ခေါ်သွားတော့မှာ လား။ မျက်နှာငယ်ကလေးများ ဖြင့် ငြိမ်နေမိကြတော့သည်။ ။

“မင်းတို့ အိမ်ကိုပြန်ပါ။ လူကြီးတွေ သိပ်စိတ်ပူနေကြပြီ ကြားလား ငြိမ်းသာ”

“မဖြစ်ဘူး ဦးလေးရဲ့ ၊ အမေက သိပ်စိတ်ကြီးတာ ဦးလေးလည်း အသိသားနဲ့ ၊ ပြန်ရင် ငြိမ်းသာအရိုက်ခံရမှာ ”

“အင်း . . . ညည်းကလည်း ဒုထိကလေးတွေ တွေးတုန်းကိုး။ ဒါတွေ စိတ်မပူနဲ့ ၊ ဦးလေး တစ်ယောက်လုံးရှိတယ်။ အိမ်ကိုသာ မျက်နှာသွားပြလိုက်ကြ။ ဒီတနင်္ဂနွေမနက် ကိုးနာရီလောက် လာခဲ့ကြ ဦးလေးတို့ စောင့်နေမယ်”

“ဖြစ်ပါ့မလား ဦးလေးရယ်၊ အမေက သိပ်စိတ်ဆိုးနေတာ၊

သေခန်းပြတ်လို့ ပြောတယ်တဲ့ ။ ငြိမ်းသာကြောက်တယ်၊ မလာရဲဘူး”

“ညည်းအေ။ ကဲ ဦးလေးပြောသလိုသာ လာခဲ့ကြ၊ ဘာမှ မဖြစ်စေရဘူး ဦးလေးတာဝန် ယူတယ်”

ဦးလေးလာပြောသွားသည် မှာ သောကြာနေ့၊ စနေနေ့တစ်ဝက် အိမ်ဦးနတ်ရုံးဆင်းလာတော့ ခါတိုင်းစနေနေ့များကဲ့သို့ လည်ဖို့ ပတ်ဖို့ ရုပ်ရှင်ကြည့်ဖို့ ဘာတမျှသတိမရကြတော့။ နောက်တစ်နေ့ မနက် ကြုံရမည့် အခက်အခဲကြီးကိုတွေးကာ နှစ်ယောက်သား စိတ်မောနေကြသည် ။ မဝံ့မရဲဖြစ်နေ ကြသည် ။ ရင်ပူနေကြသည် ။

“ကိုယ်မလိုက်ရင် မဖြစ်ဘူးလားဟင်”

“ဘာပြောတယ်”

“ကိုယ်မလိုက်ရင် ဖြစ်သလားလို့ မေးတာပါ”

“ဟင်”

ဖျဉ်းခနဲသွေးတိုးသွားလိုက်သည် မှာ ငယ်ထိပ်ထိ ရောက်သွား၏။ အိမ်ဦးနတ်၏ မျက်နှာကို စေ့စေ့ကြည့်လိုက်မိ၏။ သူ့အသွင်ကတော့ ပကတိအရိုးခံပါပဲ။ ကြည့်စမ်းပါဦး၊ မိဘတွေမသိဘဲ သူ့နောက်လိုက်ခဲ့တဲ့ မိန်းမကို မေးလိုက်ပုံက။ သမီးရှင်အိမ်ကိုပြန်တက်တာ သူမပါဘဲ သင့်တော် မလား။ ရှင်ဘာမှ မတွေးမိဘူးလား ကိုကိုရယ်။

“ကိုယ် . . . ကိုယ်က အန်ကယ်နဲ့ အန်တီတို့ ကို အားနာလို့ ။ ကိုယ်တွေ့ရမှာ . . .”

“တော်ပြီလေ၊ ဒါတွေမပြောနဲ့ တော့။ မလိုက်လို့ မဖြစ်ဘူး။ လိုက်ကိုလိုက်မှာ ။ နို့မဟုတ်ရင် သင့်တော်ပါ့မလား ကိုကိုရဲ့ ”

“အေးလေ . . . ဒါလည်း ဟုတ်တာပဲ”

သည် မှတ်ချက်ကြားတော့ ရယ်လည်း ရယ်ချင် ငိုလည်း ငိုချင်ဖြစ်သွား၏။ သူ့ကြည့်လိုက် တော့ အကြံရခက်နေသလို တုန်တုန် လှုပ်လှုပ် ဖြစ်နေ၏။

သူတကယ်ပဲ တုန်လှုပ်နေသည် မှာ သေချာပါသည် ။ တနင်္ဂနွေ မနက်ရှစ်နာရီခန့် အင်းစိန် အိမ်မှ နေ၍ သူဂျစ်ကားကလေးနှင့် လာခဲ့ကြရာ လမ်းတွင် သုံးလေးကြိမ် စက်ရပ်သွား၏။ ထိုအခါ မျက်နှာပုပ်ကြီးနှင့်သူက ဂေါက်တံကြီးကိုင်ဆင်းသွားပြီး၊ တဂျောင်းဂျောင်းလှည့်ရ၏။ စက်အဖုံးကို ဖွင့်ပြီး ဟိုနှိုက်သည် နှိုက် လုပ်ရ၏။ ကားကလေးသည် လည်း သူကဲ့သို့ပင် ချောက်ချားနေပုံရသည် ။

တော်သေးသည် ။ ကျောက်မြောင်းဈေးထိပ်ရောက်တော့ အောင်သွယ်တော်ဦးလေးသိန်းက လာစောင့်နေသည် ။ သူ့ကားတစ်စီးပါပါသေးသည် ။ အမှတ်မထင် လှမ်းကြည့်လိုက်မိတော့ ကားပေါ် မှာ အဖေတို့ အမေတို့ လေးစားကြည်ညိုသော ဆရာကြီးဒဂုန်ရွှေများ၊ ဆရာကြီးသင်္ခါ၊ ဆရာကြီး ဦးရန်အောင်၊ ဆရာကြီးဦးလေးမြိုင်၊ ဆရာကြီးမင်းယုဝေနှင့် ဆရာကြီးဌေးမောင်တို့ ကို တွေ့လိုက်ရ သည့်အခါ စိတ်တွေပေါ့ပါးသွားသည့်အပြင် အားတွေပါတက်လာ၏။ ကျေးဇူးတင်လိုက်တာ ဦးလေးသိန်းရယ် . . .

“ကိုကိုရေ . . . ဆရာကြီးတွေပါလိုက်လာတယ်”

သူလည်း ငြိမ်းသာကဲ့သို့ပင် အားတက်သွားဟန်တူသည် ။ မျက်နှာကြီး ကြည်လင်၍ လာ သည် ။

“ကဲ မင်းတို့ ကားပေါ်မှာ ဒီကန်တော့ပွဲတင်သွား”

ဈေးထဲမှ ထွက်လာသော ဦးလေးသိန်း၏ တပည့်ကောင်လေးပုခုံး ပေါ်မှ ကန်တော့ပွဲကြီး ငြိမ်းသာတို့ ကားပေါ်သို့ ရောက်လာ၏။

“ကဲ . . . မင်းတို့ နောက်ကလိုက်ခဲ့ကြ”

တော်ပါသေးသည် ၊ ဦးလေးသိန်းက ဦးဆောင်သွားနှင့်၍ ။

အမေတို့ အိမ်ရှေ့ရောက်တော့ ဧည့်ခန်းမှာ တစ်ဦးတစ်ယောက်ကိုမှ မတွေ့ရ။ မောင်လေးတွေ ကော သူတို့ တွေကိုလည်း မတွေ့ရသည် မှာ ငါးလကျော် ခြောက်လနီးပါးရှိခဲ့ပြီ။ မောင်လေးတွေ ချောင်ကုပ်နေကြပြီ လား။

သို့ပေမဲ့ ဦးလေးအိမ်ပေါ်ရောက်ပြီး အသံပြုလိုက်တော့ အဖေ ဦးစွာ ထွက်လာသည် ။ ဆရာ ကြီးတွေရော၊ ငြိမ်းသာတို့ ပါ နေရာတကျရှိပြီးချိန်တွင် အမေနှင့်ဒေါ်လေးဟန် အိမ်ခန်းထဲမှ ထွက်လာ သည် ။

ငြိမ်းသာ အမေ့မျက်နှာကို မဝံ့မရဲခိုးကြည့်လိုက်မိသည် ။ အမေ့မျက်နှာကလေး ချောင်ကျသွား သလိုလို၊ မျက်နှာမလန်းသည် ကတော့ အမှန်ပင်။ သို့ပေမဲ့ သန့်ရှင်းသပ်ရပ်စွာ နေတတ်လေ့ရှိသော သူ့ပုံစံအတိုင်း ဆံထုံးကလေးကို သေသေသပ်သပ် ထုံးထားပြီး သနပ်ခါးကိုလည်း မှန်မှန်ကလေး လိမ်းထားသည် ။ အမေဝတ်ထားသည့် သနပ်ခါးရောင် ရှုံသား အင်္ကျီကလေးသည် အမေ့အသားဝါဝါ လေးနှင့် တစ်ထပ်တည်း ဟပ်လျက်ရှိသည် ။ မျက်ခုံးထင်းထင်း၊ နှာတံစင်းစင်း၊ မျက်လုံးဝင်းဝင်းနှင့် အလွန်လှပသူဖြစ်သည် ဟု အမျိုးတွေက ပြောစမှတ်ပြုသော ငြိမ်းသာ၏ အမေကမူ ငြိမ်းသာကို တစ်ချက်မကြည့်၊ ဝေ့၍ ပင်မကြည့်။ အမေရယ်၊ သိပ်ကိုစိတ်နာနေပြီလား၊ သိပ်ကို စိတ်ဆိုးနေပြီ လား။

“ကဲ . . . ကဲ ဒီကနေ့ ကလေးတွေက ကန်တော့ဖို့ လာကြတာပါ”

ဦးလေသိန်း စကားအစ ဆရာကြီး ဦးရန်အောင်ကပါဝင်ပြီး ရယ်ရယ်မောမောနှင့်-

“လူငယ်တွေ သဘာဝဖြစ်တတ်တဲ့ ကိစ္စမျိုးပေပဲ၊ မိုက်တာတော့ မဟုတ်ပါဘူး၊ မလိမ္မာကြတာပါပဲ”

သည် စကားကိုကြားတော့ အဖေနှင့်အမေမှ အပ လူကြီးတွေအားလုံး ပြုံးတုံးတုံးဖြစ်သွားကြ သည် ။ နောက်ဆရာကြီးနှစ်ယောက် သုံးယောက်က ပြေရာပြေကြောင်းစကားများ ပြောကြပြီး ကန်တော့ပွဲကြီး ရှေ့ချကာ အဖေတို့ အမေတို့ ကို ကန်တော့ရသည် ။

“သားကောင်းသမီးကောင်းများ ရရှိပြီး ရိုးမြေကျပေါင်းသင်းနိုင်ကြပါစေ”

အဖေဆုတောင်းအဆုံးဝယ် အမေက အိပ်ခန်းအတွင်းသို့ ပြန်ဝင်သွားသည် ။ အဖေနှင့် ဒေါ်လေးဟန်တို့ က ဆရာကြီးများကို ဧည့်ခံကျွေးမွေးနေဆဲ မောင်လေးတစ်ယောက် ငြိမ်းသာအနား သို့ လှစ်ခနဲရောက်လာသည် ။

“အမေက ခဏတဲ့ ”

ရင်ထဲတွင် ထိတ်ခနဲ။ အိမ်ဦးနတ်ကို အားကိုးတကြီးလှည့်ကြည့်လိုက်တော့ သူနှင့်မဆိုင် သလိုလို။

“ဒီမှာ အမေကခဏတဲ့ ခေါ်နေတယ်”

“သွား လိုက်လေ”

သည် စကားပဲ သူ့ထံမှ တုံ့ပြန်မှုရ၏။ မတတ်နိုင်တော့ပါဘူးလေ၊ ကိုယ့်အမေကို ကိုယ်ပဲ ရင်ဆိုင်ရတော့မှာ ပေါ့၊ မတော် အမေက စိတ်ဆိုးဆိုးနဲ့ သူ့ကိုပါ အပြစ်တင်မာန်မဲနေမှ ဖြင့် အခက်။ သည်

အတွေးက ငြိမ်းသာကို အမေ့ရှေ့အရောက် တွန်းပို့လိုက်၏။

အမေက သူ့အခန်းကလေးထဲရှိ ခုတင်ပေါ်တွင် ထိုင်လျက်။ သည် ခုတင်ကလေးပေါ်မှာ ပဲ သားအမိနှစ်ယောက် နှစ်ပေါင်းများစွာ မခွဲမခွာ အတူတူအိပ်ခဲ့ကြမှာ ပဲလေ။ ခုတင်ကလေးပေါ်မှာ ခုတော့ အမေနဲ့ အတူ အိပ်မယ့် သမီးကြီးက မရှိတော့ဘူးလေ။ ငြိမ်းသာ ရုတ်တရက် လွမ်းသွားသည် ။ အမေဆိုပါက မည်မျှလွမ်း လိုက်လေမည်နည်း။

“အမေ နေကောင်းရဲ့ လား”

မေးရင်းမေးရင်း ခြေရင်းခုတင်အောက်တွင် ခပ်ကုပ်ကုပ်ကလေး ထိုင်လိုက်မိ၏။ အပြင် ဘက်မှာ တုန်းက သမီးကို တစ်ချက်ကလေးမှ ကြည့်ဖော်မရသော အမေသည် ယခုတော့ သမီးကို စူးစူးစိုက်စိုက်ကြည့်သည် ။ စေ့စေ့စပ်စပ်ကြည့်သည် ။ အမေ့ မျက်ဝန်းထဲတွင် ငြိမ်းသာ ထင်ထား သကဲ့သို့ ဒေါသရိပ်၊ နာကြည်းရိပ် လုံးဝမရှိ။ မေတ္တာရိပ်၊ ကရုဏာရိပ်တို့ သာ ထင်ထင်လင်းလင်း ယှက်သန်းလျက်ရှိသည် ကို အံ့အားသင့်စွာ တွေ့နေရ၏။

“သမီးကို သူကြင်နာရဲ့ လား”

“ဟင်”

လုံးဝမထင်မှတ်သည့် အမေးဖြစ်သဖြင့် ရုတ်တရက် ဘာပြန်ဖြေရမှန်း မသိ။ ခဏနေမှ -

“သူက သမီးကို သိပ်ချစ်တာ အမေရဲ့ ”

သည် စကားကိုကြားတော့ အမေ့မျက်နှာပေါ်တွင် အပြုံးရိပ်ကလေး သီသီဝေ့သွား၏။ အမေ့ အပြုံးရိပ်ကိုမြင်မှ ငြိမ်းသာ ရှက်သလိုလိုဖြစ်သွား၏။ ဒါ အမေ့ကိုပြောရမယ့်စကားမှ မဟုတ်ပါ ပဲ

“သမီးတို့ အနေထိုင်များ ဆင်းရဲနေကြသလား”

ဒါလား မမျှော်လင့်ခဲ့သည့် သံယောဇဉ်စကားပါပဲ။ အမေ့အသံက အမေ့အကြည့်တွေကဲ့သို့ပင် ထူးထူးခြားခြား နူးညံ့ပျော့ပျောင်းနေလေသည်။ ခေါင်းခါပြလိုက်သည့်သမီးကို အမေက နားလည်စွာ ငုံ့ကြည့်နေရက -

“အင်း . . . အခုအချိန်ကတော့ သမီးတို့ အတွက် ဘာမဆိုကြည်နူးပျော်ရွှင်စရာတွေချည်း ရှိနေမယ့်အချိန်ပဲလေ”

တိုးညင်းဖျော့တော့သော အမေ့မှတ်ချက်ချသံကို ငြိမ်းသာနားထဲတွင် ပဲ့တင်ရိုက်နေလေပြီ။ သမီးရဲ့ အဖြေက အမေ့အတွက် အားငယ်စရာများ ဖြစ်နေပြီလား။ ဒါပေမဲ့ သမီးဟာ အမေ့သမီးပါပဲ အမေရဲ့ ၊ အမေ့မှာ တစ်ယောက်တည်းသောသမီးကြီး လျော့သွားတာမဟုတ်ပါဘူး။ သားကြီး တစ်ယောက် တိုးလာတာပါ အမေရယ်။ နှုတ်မှ ထုတ်ဖော်မပြောဖြစ်သော စကားများက ရင်ထဲတွင် ပြည့်ကျပ်၍ နေလေသည်။

ထိုစဉ် ပို၍ မထင်မှတ်သော အပြုအမူကို အမေပြုလိုက်သည် ။ အမေက ငြိမ်းသာ၏ နဖူးကို လက်ဖြင့်အသာသပ်ကာ-

“မျက်ကွင်းတွေလည်း ညိုလို့ အစားအသောက်ကော ပျက်သလား။ ခုလိုအချိန်မှာ အာဟာရ ဖြစ်တာ စားဖြစ်အောင်ကြိုးစား စားရတယ်နော်”

အမေ့စကားအဓိပ္ပာယ်ကို ကြိုးစားပုံဖော်ကြည့်နေဆဲ အမေကထပ်၍ ပြောသည် ။

“ကျန်းမာရေး ဂရုစိုက်ရမယ့်အချိန်ပဲ သမီးရဲ့ ။ အခု ဘယ်နှလ ရှိပြီလဲ”

ဟောတော့ . . . ။ အမေ ဘယ်လိုများ သိလိုက်ပြန်ပြီလဲ။ မလုံမလဲနှင့် ဝတ်ထားသည့် ဘလောက်(စ)အင်္ကျီကို ဗိုက်ဖုံးအောင် ဆွဲချနေမိ၏။ အံ့ရောနော် . . . ၊ ဘာမှ လဲ မသိသာသေးဘဲနဲ့ ၊ အံ့ပါရဲ့ ၊ အမေ ဘယ်လိုသိတာပါလိမ့်။

“ခါတိုင်းလို အပူအစပ်တွေ သိပ်မစားနဲ့ တော့နော် သမီး၊ လမ်းသွားလာတာလည်း ဆင်ခြင် ရမယ် သိလား။ စိတ်လိုက်မာန်ပါလည်း မလုပ်ရတော့ဘူးနော် . . . ”

မေတ္တာဆည်းလည်း သံ ချိုချိုလွင်လွင်ကလေးက ငြိမ်းသာ၏ နားထဲတွင် ရိုက်ခတ်လျက် . . . ။ ။

[၂၀၀၂ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ၊ နိုင်ငံ့ဂုဏ်ရည်မဂ္ဂဇင်း]

*